

KURSBESKRIVELSE

SOS2201 Makt, identiteter og medvirkning i arbeidslivet

Kort om emnet

Arbeidslivets grunntrekk (arbeidslivets parter, organisering og styrkeforhold) drøftes, med hovedvekt på å belyse maktforholdene i arbeidslivet. Økonomiske, politiske og sosiale prosesser som påvirker maktforholdene belyses gjennom eksempler fra ulike geografiske kontekster, men det legges størst vekt på norske forhold. Av økonomiske prosesser vektlegges utfordringene som fleksibilisering av arbeidmarkeder skaper for regulering, arbeidsgiver og arbeidstaker. Av politiske prosesser vektlegges framveksten og betydningen av reguleringer (avtaleverk); av sosiale prosesser drøftes endringer i ledelsesfilosofier, kollektivdannelser og individualisering. Innenfor disse ulike dimensjonene tas betydningen av ulike identiteter (som for eksempel kjønn og etnisitet) opp. Både sosiologiske og samfunnsgeografiske perspektiver presenteres.

Hva lærer du?

Emnet skal gi et grunnlag for å forstå viktige trekk ved norsk arbeidsliv, og grunntrekkene ved det norske arbeidslivet tydeliggjøres ved å kontrastere dem til erfaringer fra utvalgte andre land. De sentrale begrepene og perspektivene som brukes for å belyse dagens arbeidslivsrelasjoner gjennomgås. Emnet introduserer også begrepet «arbeidsregime» som verktøy i empiriske undersøkelser av makt, identitet og medvirkning i ulike geografiske og kulturelle kontekster.

Opptak og adgangsregulering

Forkunnskaper

Obligatoriske forkunnskaper

Anbefalte forkunnskaper

SOS2001 – Moderne sosiologisk teori

???

...

FORELESNINGSPPLAN SOS2201

	Forel.		Tema	Foreleser	Litteratur	s.
Del 1 Et arbeidsliv i endring	1	ok	Makt og avmakt: Arbeidsregimer i en globaliserende verden	Sylvi Endresen	Castree, N. et al. 2004. Peck & Theodore 2010. Andræ & Beckman 1998.	
	2	ok	Arbeid, organisasjon, makt og identitet	Fredrik Engelstad	Engelstad et al 2003.	
Del 2 Grunntrekk ved norsk arbeidsliv	3	ok	Fleksibilisering i lys av Fordisme og post-Fordisme	Sylvi Endresen	Børve 2008. Wood 1995.	
		ok	Det fleksible mennesket	Arvid Fennefoss	Sennet 2001. Beck 2007. Dokka et al 2014. Eldring XX	
	4	ok	Demokrati og medvirkning	Fredrik Engelstad	Engelstad 1999.	
	5	ok	Forhandlingssystemet. Fagforeninger og avtaleverk	Arvid Fennefoss	Stokke et al. 2013. Førland 2010. Torp 2005.	
	6	?	Arbeidstakernes innflytelse	Bitten Nordrik	Nordrik 2012. Kalleberg 1993.	
	7	ok	Rekruttering, diskriminering, eksklusjon/inklusion	Rogstad/Midt bøen	Mohammad 2010. Orupabo 2008.	
Del 3 Internasjonale kontraster: Arbeidsliv i utvalgte land	8	ok	Næringslivets samfunnsansvar	Hege Knutsen	Midttun et al 2013.	
	9	ok	Fagforeningers handlingsrom. Motstand og samarbeid	David Jordhus-Lier	Webster & Buhlungu 2004. Park 2007. Bergene 2010.	
	10	ok	Formelt og uformelt arbeid	Ulrikke Wethal	Andræ & Beckman 2010	
Del 4 Avslutning	11		Oppsummering. Film / paneldiskusjon	Sylvi Endresen		

PENSUMLISTE (beregning av sidetall)

	Foreleser	Pensum	Antall sider
Del 1 Et arbeidsliv i endring	Endresen	Castree, N. et al. 2004. 96 Andræ, G. & B. Beckman. 1998. 6 Peck, J. & N. Theodore. 2010. 18	
	Engelstad	Engelstad 1999. 25 Engelstad et al 2003. XXs	
Del 2 Grunntrekk ved norsk arbeidsliv	Endresen	Børve 2008. 14 Wood 1995. 33	
	Fennefoss	Sennett, R. 2001. XX Beck, U. 2007. 17 Dokka et al (forthcoming). 20 Eldring XX	
	Fennefoss	Stokke et al 2013. XXs Førland 2010. 23s Torp 2005. XXs	
	Rogstad/Midtbøen	Orupabo 2008. 12 Mohammad 2010. 14.	
	Nordrik	Nordrik 2012. 17 Kalleberg 1993. 27	
	Knutsen	Midttun et al 2013. 25	
Del 3 Internasjonale kontraster	Bergene Jordhus-Lier Wethal	Bergene, A.C. 2010. 19 Webster, E. & S. Buhlungu. 2004. 20 Park, M. 2007. 33 Andrae, G. & B. Beckman. 2010. 11	
Del 4 Avslutning	Endresen		

PENSUM 2014 - alfabetisk. Skal skrives tematisk.

Andræ, G. & B. Beckman. 1998. Union power in the Nigerian textile industry. Labour regime and adjustment. Nordiska Afrikainstitutet, Uppsala. 21-27. 6 sider.

Andrae, G. & B. Beckman. 2010. Union power and the formal-informal divide. I *Bergene, A.C., S.B. Endresen & H. M. Knutsen. Missing links in labour geography. The dynamics of economic space. Ashgate, Farnham.* 113-124. 11 sider.

Beck, U. 2007. *The brave new world of work*. Polity, Cambridge. 92-109. 17 sider.

Bergene, A.C. 2010. Fagbevegelsens aksjonsrom. Oppskalering i møtet med global kapital etter år 2000. I *Helle et al. Historier om motstand. Kollektive bevegelser i det 20. Århundret. Abstrakt forlag, Oslo.* 283-302. 19 sider.

@ Børve, Hege Eggen (2008), "Fleksibilitetens jernbur. Arbeidsforhold i en kunnskapsbedrift med internasjonal tilknytning". *Søkelys på arbeidslivet*, 25:21-35 (14 s) [Tilgjengelig på internett](#)

Castree, N. et al. 2004. *Spaces of work. Global capitalism and geographies of labour*. SAGE, London. 27-123. 96 sider.

Dokka, S., H.M. Knutsen & S.B. Endresen. (forthcoming). Outsourcing with a human face? Variegated workplace regimes in the Norwegian hotel industry. I *D. Jordhus-Lier and A. Underthun (eds). A hospitable world? Organising work and workers in hotels and tourist resorts. Routledge.* 20 sider.

Eldring, L.

Engelstad, Fredrik, Jørgen Svalund, Inger Marie Hagen, Aagoth Storvik (2003), *Makt og demokrati i arbeidslivet*. Kap. 1, 2, 3, 7, 10, 11, 12 og 14. Oslo: Gyldendal Akademisk. (173 s). Se oppdaterte data [her](#)

* Engelstad, Fredrik (1999), "Demokrati og makt – samfunn og bedrift", i Øyvind Østerud m. fl. *Mot en ny maktutredning*. Oslo: Ad Notam Gyldendal. (25 s)

* Førland, Hans Otto (2010), Trepartssamarbeidet. I Trond Bergh, red., *Avtalt spill. Hovedavtalen LO-NHO 75 år*, s. 241-264. Oslo: LO og NHO. (23 sider)

* Kalleberg, Ragnvald , (1993), "Implementing Work-Environment Reforms in Norway: The Interplay between Leadership, Labour, and Law" , i William M. Lafferty og Eliezer Rosenstein (eds.), *International Handbook of Participation in Organizations*. Oxford: Oxford University Press (27 s).

Midttun, A., Gjøllberg, A., Kourula, A., Sweet, S. Vallentin, S. 2013. Public policies for corporate social responsibility in advanced welfare states. Midttun, A. (ed). *CSR and Beyond. A Nordic Perspective*. Cappelen/Damm Akademisk. Chapter 11, 261-286. 25 sider.

Mohammad, R. 2010. Gender, space and labour market participation: the experiences of British Pakistani women. I *McGrath-Champ, S., A. Herod & A. Rainnie. Handbook of employment and society. Working space. Edward Elgar, Cheltenham.* 144-158. 14 sider.

Nordrik, B. 2012. Psykososial arbeidsmiljøkartlegging – en trojansk hest? Gyldendal, Oslo. (Kapittel 3: Arbeidstakers kollektive og individuelle innflytelse på det psykososiale arbeidsmiljøet.)36-53.

@ Orupabo, Julia (2008), ”I andre land betyr ikke hudfarge noe, har du papirer så får du en jobb”. *Søkelys på arbeidslivet*, 25:51-62 (12 s). [Tilgjengelig på internett](#)

Park, M. 2007. South Korean trade union movement at the crossroads: A critique of “social-movement” unionism. *Critical Sociology*, 33 (1-2). 311-344. 33s.

Peck, J. & N. Theodore. 2010. Labour markets from the bottom up. I *McGrath-Champ, S., A. Herod & A. Rainnie. Handbook of employment and society. Working space. Edward Elgar, Cheltenham.* 87-105. 18 sider.

Sennett, R. 2001. *Det fleksible mennesket. Personlige konsekvenser av å arbeide i den nye kapitalismen.* Fagbokforlaget, Bergen. 197 sider.

Stokke, T., K. Nergaard & S. Evju. 2013. *Det kollektive arbeidslivet. Organisasjoner, tariffavtaler og lønnsoppgjør. 2. utgave.* Universitetsforlaget. Oslo. Kapittel 1, 2 og 3. 11-118. 107 sider.

Torp, Hege (red.) (2005), *Nytt arbeidsliv. Medvirkning, inkludering og belønning.* Kap. 1-4, 6, 7- 9, 11 og 13. Oslo: Gyldendal Akademisk (212 s).

Webster, E. & S. Buhlungu. 2004. Between marginalisation and revitalization. The state of trade unionism in South Africa. *Review of African Political Economy*, 31 (100). 229-245. 20 sider.

Wood, Stephen (1995), “Hva er postfordisme?”, i Dag Olberg (red.), *Endringer i arbeidslivets organisering.* Oslo: FAFO (33 s).